

1. RESTAURACIÓ DEL QUADRE MURAL DE JOSEP GUINOVART

DADES BÀSIQUES DEL BÉ:

Objecte:	Pintura sobre fusta
Títol:	Homenatge a Rafael Barradas
Autor:	Josep Guinovart i Bertran (1927-2007)
Època:	1989, Principis segle XX
Matèria/Tècnica:	Mixta: acrílic, ceràmica
Procedència:	Ajuntament de l'Hospitalet
Mides:	3 x 4,5 metres

Imatge general de la pintura abans de la intervenció

DESCRIPCIÓ DE L'ENTORN DEL BÉ

La pintura de Josep Guinovart està situada a la paret dreta del rebedor de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat; sala annexa a l'entrada del carrer, que funciona com a distribuïdor. Aquest espai està equipat amb una porta automàtica de vidre que s'obre amb un detector de presència. Donada la gran afluència de gent a l'Ajuntament, aquesta porta s'obre de manera continuada. A sobre de la porta hi ha instal·lat un aparell de climatització que emet una cortina d'aire per evitar l'entrada d'aire exterior. Està en funcionament tant a l'estiu com a l'hivern per evitar la entrada d'aire de l'exterior. És també una zona de pas cap a lavabos, oficines i sales de reunió.

Això provoca:

- Corrents d'aire naturals i greus oscil·lacions tèrmiques degudes a l'aparell de climatització que provoquen un greu impacte de l'aire a la zona esquerra de l'obra que, fruit d'això presenta uns aixecaments, butllofes i pèrdues molt més acusats i greus que en la resta de la pintura.

Es recomana la retirada urgent de la cortina d'aire d'entrada i passar a una temperatura controlada per poder garantir el seu estat de conservació, perquè sinó, segurament, es tornaran a produir aixecaments.

- Accés a manipulacions inadequades: cops, fregaments, rascades, taques.

EXAMEN ORGANOLÈPTIC

SUPORT:

El suport de la pintura consisteix en tres plafons de fusta contraplacada de mides 3 x 1,5 metres, units verticalment. En tota la zona del perímetre de cada una d'elles disposen d'un bastidor sobre el que estan encolades aquestes fustes contraplacades. En tenir la pintura adherida a la paret desconeixem si tenen algun travesser de reforç.

El seu estat de conservació general és bo, però hi detectem aixecaments i pèrdua de suport en alguna de les vores degut a fregaments i cops.

Detall de l'angle inferior esquerra que presenta un aixecament del contraplacat

CAPA DE PREPARACIÓ:

La capa de preparació sembla feta de tipus industrial, però per determinar-ho seria necessari analitzar els seus components. És una capa força fina i de tonalitat blanca que transparenta en abundants zones de la obra.

El seu estat de conservació és adequat excepte en les zones perimetrals, sobretot de la part esquerra on presenta pèrdues matèriques i desgastos.

CAPA PICTÒRICA:

Pintura de tècnica acrílica, aplicada a pinzell amb pinzellades gruixudes i vigoroses. Hi predominen els tons blancs, negres i vermell anglès (puzzoli). A sobre la pintura hi trobem adherits elements diversos que formen el collage: un full de diari (retall d'una notícia de l'època que fa referència a Rafael Barradas i el seu grup de l'Hospitalet), totxanes adherides amb guix, plat de ceràmica pintat amb la representació d'un peix i un escrit i dibuixos a fets a carbonet. L'escrit diu: "els 17 de la foto i el plat" en referència als elements que conté la pintura.

L'estat de conservació de la capa pictòrica és regular.

- Presenta una capa general de brutícia superficial (pols volàtil dipositada, fums i sutges) que enfosqueix les tonalitats originals.
- Taques concretes: ditades produïdes durant la col·locació dels panells i taques d'humitat.
- Hi ha abundants butllofes (aixecaments entre capa pictòrica i capa de preparació), fissures i pèrdues de capa pictòrica.

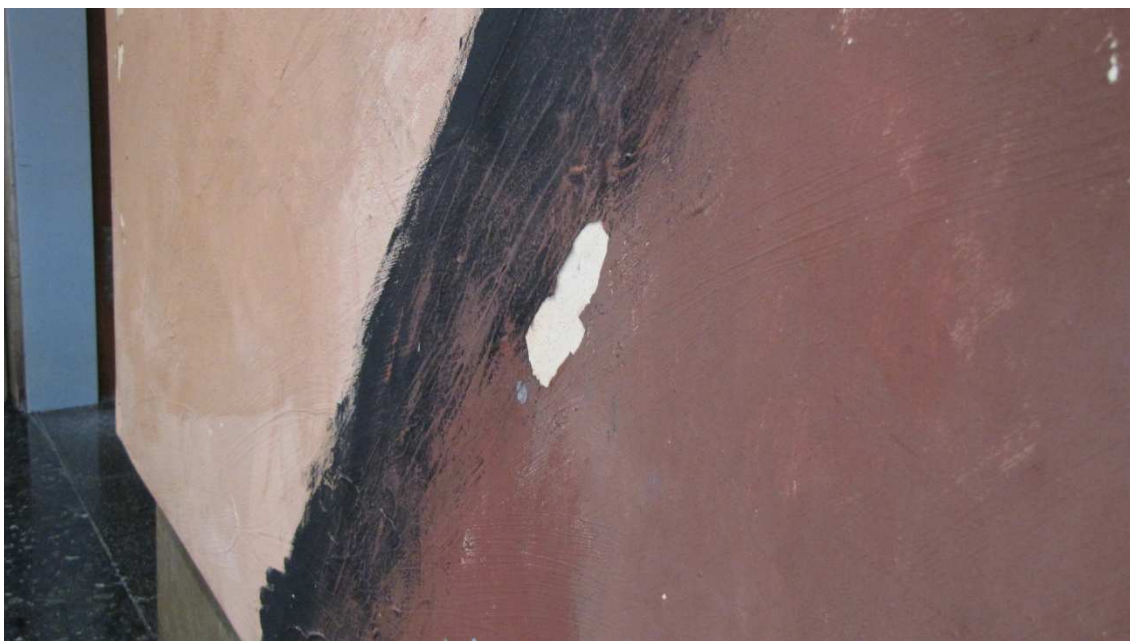

Brutícia superficial acumulada en els volums pictòrics.

Detall d'una de les zones amb aixecaments

Imatge d'una de les pèrdues matèriques de capa pictòrica

Pèrdues i aixecaments de capa pictòrica

Antigues taques puntuals d'humitats que van produir aurèoles

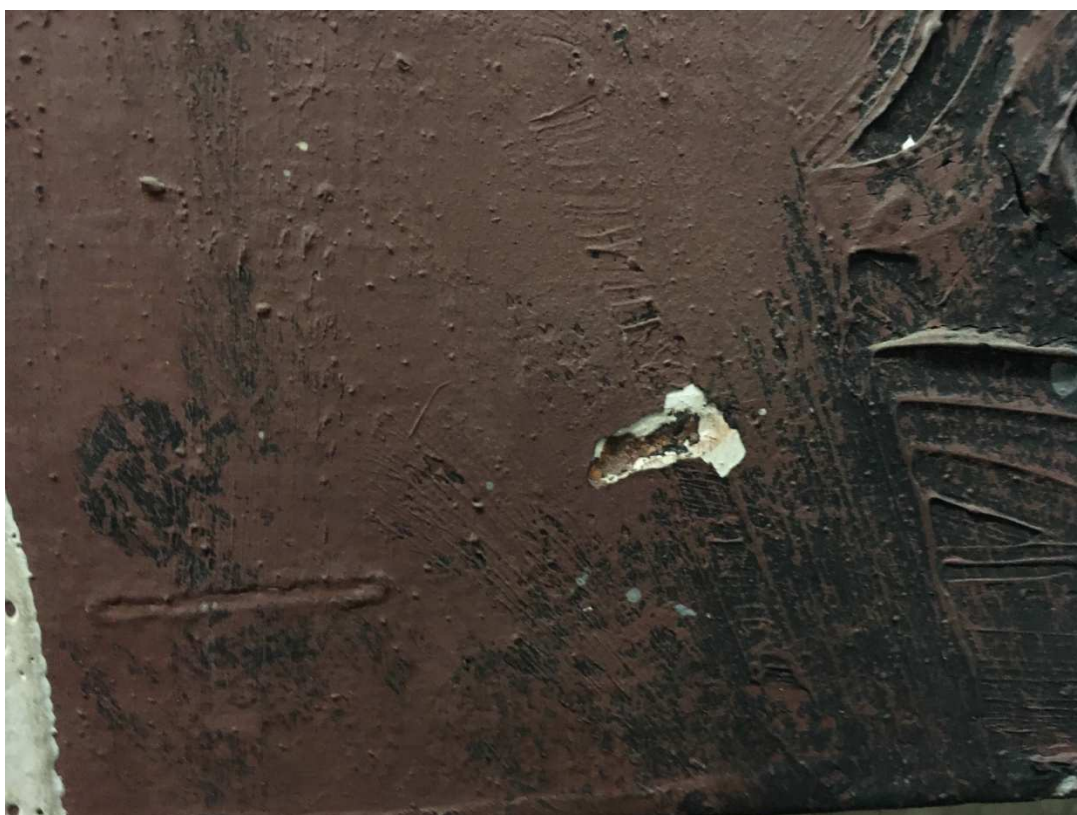

Esquixades i regalims que distorsionen la visió general de la pintura

Ditades produïdes durant el muntatge de la pintura

Cops que han danyat, tots els estrats de la pintura fins al suport

INTERVENCIÓ EN CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

Els processos d'intervenció en conservació-restauració s'han basat en:

- Criteri de la mínima intervenció, sempre necessària i justificada
- Màxim respecte a l'obra original, amb l'ús de productes compatibles amb els materials constitutius de l'obra, que s'ha testat mitjançant cales i proves prèvies a la seva aplicació. Així s'ha aconseguit la màxima estabilitat i s'ha permès una lectura unitària de la pintura.

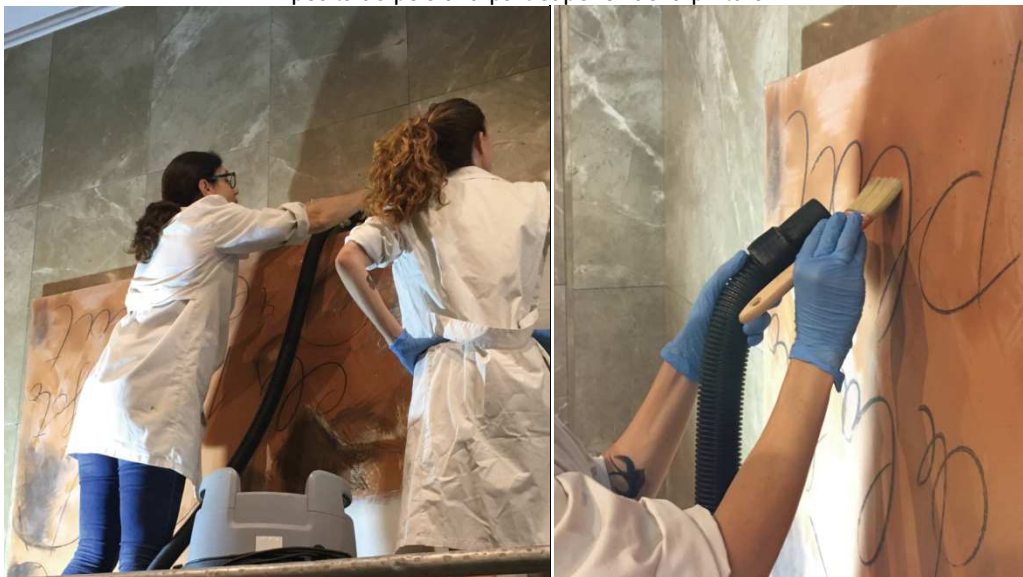
PROCÉS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

1. Neteja superficial

- Retirat en sec de pols i sediments superficials no adherits a la pintura amb pinzells suaus i microaspiració.

Dipòsits de pols a la part superior de la pintura

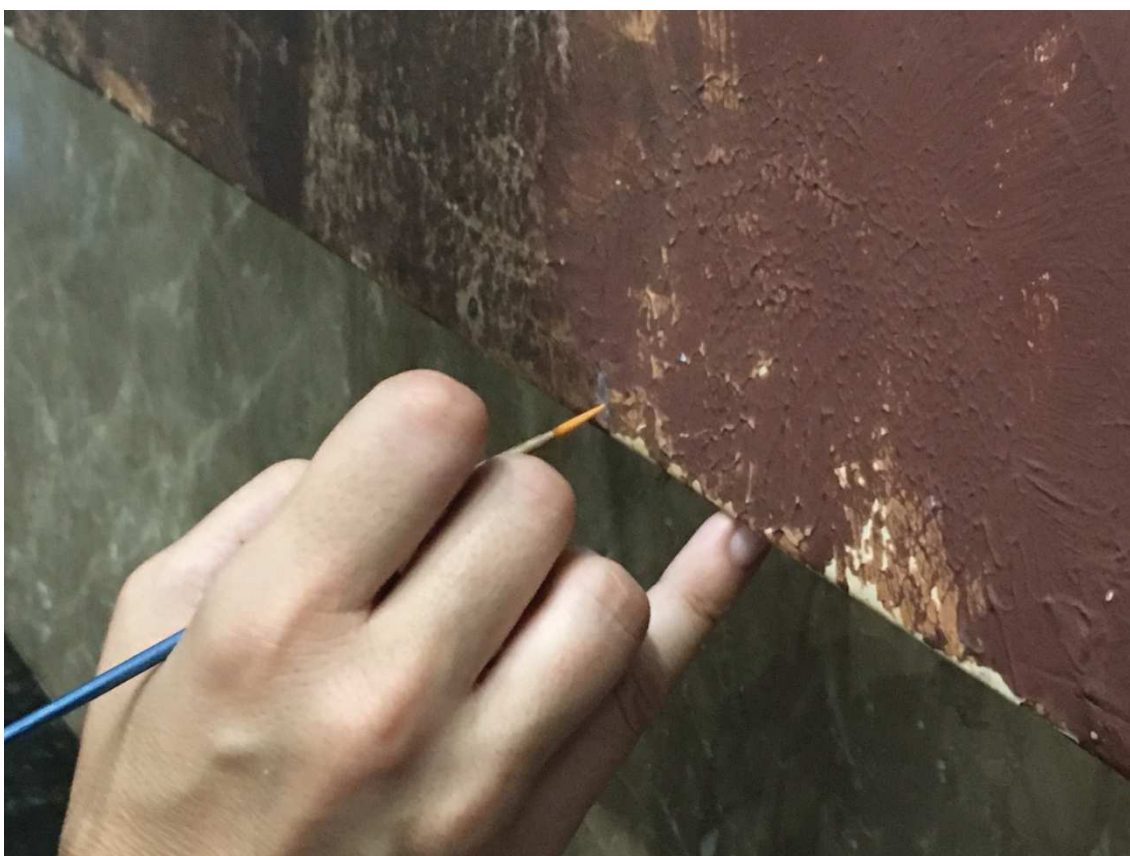

Zona superior on es pot veure la diferència entre la zona bruta (dreta) i la zona neta (esquerra)

2. Fixació puntual dels aixecaments

- Fixació de l'estrat pictòric a la capa de preparació i suport amb adhesiu (PVA de pH neutre) aplicat a pinzell o amb xeringa prèvia humectació hidroalcohòlica controlada de la zona i ajudat amb pressió (martell de niló). Aquesta fixació només es fa en zones puntuals i necessaris per la seva conservació. S'aconsegueix que tots els aixecaments i butllofes baixin i s'adaptin molt bé a l'estrat superficial.

Fixació de la capa pictòrica despresada

NÚRIA PIQUÉ - GOBLETY S. L. CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ D'OBRES D'ART

Ptge. Masoliver, 3. Tel: 93 309 41 47 / 607 18 35 20 NIF: B 60787579 npiquerestauracio@gmail.com

3. Neteja general

- Després de fer proves amb diversos productes es determina que no es pot fer un tipus de neteja humida general ja que la tècnica pictòrica del quadre no ho permet, per això es decideix retirar la pols volàtil i brutícia superficial (taques, esquitxos diversos i ditades) en sec, amb goma d'esborrar en pols i esponges de silicona.
- Es fa especial insistència en les zones de tonalitat blanca, especialment brutes degudes a unes ditades molt marcades produïdes, possiblement, durant el muntatge dels plafons
- Tractament de taques d'humitat: hi ha una àrea que havia sofert antigament degotalls d'aigua que van arrossegar brutícia i, en assecar-se, van deixar unes aureoles molt evidents. Aquest tipus de taques es tracten puntualment tamponant amb hisops humits amb aigua destil·lada i sabó neutre, aclarint després amb aigua destil·lada, amb l' hisop molt eixut.
- Amb aquesta neteja s'aconsegueix més saturació dels colors que produeix un augment de contrast.

Imatge esquerra: Zona de tonalitat blanca a mig netejar. Imatge dreta: procés de neteja en sec.

Neteja de les ditades

4. Reintegració volumètrica

- Aplicació d'estuc de farciment en les zones de llacuna, és a dir, on s'ha perdut la capa pictòrica, per anivellar l'estrat superficial.
- Es fa un estuc de tipus tradicional fet amb cola orgànica i carbonat de calci (20 gr. de cola de pells *Lefranc & Bourgeois®* diluïts en 160 ml d'aigua destil·lada, un cop calent s'hi han afegit 420 gr. de blanc d'Espanya). S'aplica amb pinzell i espàtula de guixaire.

Massillat de les llacunes

Imitació dels volums de la llacuna amb massilla artesanal

Detall durant el procés de massillat per anivellar l'estrat pictòric

5. Reintegració cromàtica

- Reintegració cromàtica de les llacunes amb criteri il·lusionista. Es decideix fer el retoc amb aquarel·les, i, un cop seques s'acaba d'ajustar alguna tonalitat amb colors pastel i carbonet.

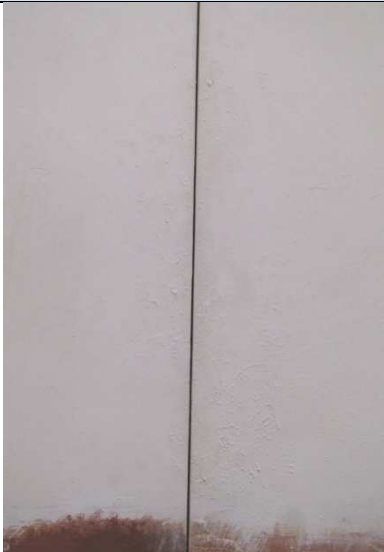
Detalls del procés de reintegració cromàtica

NÚRIA PIQUÉ - GOBLETY S. L. CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ D'OBRES D'ART

Ptge. Masoliver, 3. Tel: 93 309 41 47 / 607 18 35 20 NIF: B 60787579 npiquerestauracio@gmail.com

DETALLS ABANS I DESPRÉS DE LA INTERVENCIÓ EN
COSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

ABANS DE LA INTERVENCIÓ	DESPRÉS DE LA INTERVENCIÓ
	
	
	

Imatge general després de la intervenció de conservació-restauració

EQUIP DE RESTAURACIÓ:

Patricia Amat
Natàlia Nogueras
Núria Piqué

L'Hospitalet. Agost –Setembre 2017

NÚRIA PIQUÉ - GOBLETY S. L. CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ D'OBRES D'ART

Ptge. Masoliver, 3. Tel: 93 309 41 47 / 607 18 35 20 NIF: B 60787579 npiquerestauracio@gmail.com